

Arkiv: FE-041, HØRING-
15.02.2023, TI-
&13
Arkivsak: 22/5105- 3
Saksbehandler: Ove Iversen
Dato: 23.12.2022

Saksframlegg

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
PS 23/03	Formannskapet	01.02.2023
PS 23/06	Kommunestyret	07.02.2023

Høringssvar - evaluering av statsforvalternes geografiske inndeling

Vedtak som innstilling fra Formannskapet - 01.02.2023 - sak 23/03

Dagens geografiske inndeling av statsforvalterne beholdes. Høringssvaret som fremkommer av saksutredningen vedtas innsendt.

Saksprotokoll i Kommunestyret

Behandling:

Formannskapets innstilling enstemmig vedtatt (AP 9 + SP 5 + Nb 4 + H 5 + FrP 4 + V 1 + MDG 1 + KrF 1 + SV 1).

Vedtak i Kommunestyret - 07.02.2023 - sak 23/06

Dagens geografiske inndeling av statsforvalterne beholdes. Høringssvaret som fremkommer av saksutredningen vedtas innsendt.

Hans Thue
ordfører

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

Dagens geografiske inndeling av statsforvalterne beholdes. Høringssvaret som fremkommer av saksutredningen vedtas innsendt.

Runar Kristiansen
Kommunedirektør

Maren Langlo
kst. stabsleder

Vedlegg:

Høring - evaluering av statsforvalternes geografiske inndeling
Høringsnotat - DFØ (2022). Færre og bedre - en evaluering av statsforvalterstrukturen
Utsatt høringsfrist - evaluering av statsforvalternes geografiske inndeling

Sammendrag/saken gjelder:

Statsforvalterne fikk en ny geografisk inndeling 1. januar 2019 – da 18 embeter ble til 10. Direktoratet for forvaltning og økonomistyring (DFØ) konkluderer i en evaluering med at dagens statsforvalterstruktur fungerer godt og at sammenslåingene har hatt en positiv innvirkning på hvordan statsforvalteren ivaretar sine ulike roller. «DFØ finner få grunner til at fylkeskommunens inndeling bør definere statsforvalterens inndeling», heter det. Kommunal- og distriktsminister Sigbjørn Gjelsvik (Sp) sier endringer i fylkesinndelingen gjør det naturlig å også vurdere hvorvidt det bør gjøres endringer i inndelingen av statsforvalterembetene. «Tilgang på kompetanse og muligheter for å utvikle solide fagmiljøer er viktigere for statsforvalterens oppgaveløsning enn sammenfallende inndeling med fylkeskommunen», skriver DFØ i sin evaluering. Hallvard Øren i Statsforvalterjuristene [sa i oktober 2022](#) at den positive evalueringsrapporten bør gjøre det vanskelig å skulle sette i gang en ny omorganisering. Rapporten er tydelig på at dagens organisering av embetene er fornuftig, og fokuserer særlig på statsforvalterne som rettssikkerhetsinstans, sa Øren.

Dokumenter som ikke følger vedlagt/Aktuelle lenker:

Saksutredning:

Høringsspørsmål:

Departementet ber om vurderinger av anbefalingene fra DFØ som er å finne i rapportens kapittel 1. Anbefalingene følger under. Det er lagt til hjelpespørsmål knyttet til anbefalingene 6, 7 og 8 som det er ønskelig at høringsinstansene drøfter særskilt i lys av rapporten:

1. Embetene må sørge for bedre intern samordning mellom fagområder ut mot kommunene.
2. Departementene må legge til rette for at ulempene som følger av funksjonsorganisering av statlige etater for statsforvalterens samordningsrolle blir kompensert.
3. Der lik rettsanvendelse er viktig, må embetene i samarbeid med styringsetatene jobbe videre med harmonisering av praksis mellom embeter.
4. Embetene må sørge for god og tilpasset dialog med kommunene.
5. Embetene og styringsetatene må jobbe mer målrettet for å få ned saksbehandlingstiden ved å iverksette varige tiltak.
6. Fylkeskommunenes grenser bør ikke definere statsforvalterembetets grenser, men fylkenes yttergrenser bør følges slik at hvert fylke kan forholde seg til ett embete.
Hjelpespørsmål: Hva er fordeler eller ulemper med at et embete dekker flere fylker?
7. Statsforvalterstrukturen bør ikke endres tilbake til slik den var. Hjelpespørsmål: Hvilke hensyn bør tillegges størst vekt når man skal vurdere strukturen for statsforvalterembetene?
8. Dersom det skulle bli aktuelt å vurdere strukturen, må kostnader og nytte av ny inndeling vurderes grundig. Hvert embete bør vurderes for seg, der hensynet til rettssikkerhet og kvalitet på tjenestene må veie tungt. Hjelpespørsmål: Hvordan bør inndelingen være for de tre statsforvalterembetene som er berørt av fylkesdeling?

Direktoratet for forvaltning og økonomistyring (DFØ) har evaluert statsforvalterstrukturen i de sammenslåtte embetene. Funn:

- Embetene og styringsetatene mener at fagmiljøene i de sammenslåtte embetene har blitt styrket som følge av ny struktur.
- Sammenslåingen har medført økt kapasitet som igjen har gitt mindre sårbarhet, ført til økt tilgang til faglige diskusjons- og sparringspartnere og større muligheter for spesialisering.
- Et større fagmiljø er spesielt merkbart for de «små» fagområdene der det tidligere kunne være en eller to personer som hadde fagansvaret for et område, og som i tillegg delte tiden sin på andre oppgaver. Da kunne det være et problem at det ikke var noen til å ta over

oppgavene ved fravær på grunn av sykdom eller ferie.

- Større fagmiljøer og mer spesialisering fører til økt kvalitet. I embetene legger flere vekt på at et mer spennende fagmiljø lettere tiltrekker seg gode fagfolk, noe som igjen bidrar til en videreutvikling av fagmiljøet.
- Organiseringen med flere kontorsteder og delte fagmiljøer, og dermed delte fagavdelinger, medfører fjernledelse. For embetene som har fått ny struktur og delte kontorsteder, har omfanget av fjernledelse økt.

Vurdering:

Til spørsmålene 1 til og med 4:

Nannestad kommune er enige med anbefalingene fra DFØ om at dialog, harmonisering og samordning er viktige for all offentlig forvaltning, heri da også hva angår Statsforvalterembetene.

Til spørsmål 5:

Saksbehandlingstiden hos Statsforvalteren i Oslo og Viken er i mange saker svært lang. Det har vært kjent over år at ressursituasjonen i dette embetet er dårligere enn i resten av landet. I tillegg fører de tilsyn med noen av de største og mest kompetansekrevene helseinstitusjonene i landet. Erfaringer hva angår lang saksbehandlingstid hos Statsforvalteren i Oslo og Viken sitt arbeide innen helse – og sosialsektoren er gjengangere blant annet i årsmeldinger fra pasientombudene. Her kan leses (årsmelding 2020 fra Pasient – og brukerombudet i Oslo og Akershus- Sosial og eldre ombudet i Oslo):

«Som Ombud for innbyggere i Oslo og gamle Akershus sender vi hvert år mange saker dit. Klager på kvalitet i tilbudet og klager på at tjenester ikke er gitt, eller er gitt i et for lite omfang. Vi forsøker å avklare saker i direkte kontakt med tjenestene, men en del saker hører hjemme på tilsynets bord. Hvis noen som leser dette også leste fjorårets årsmelding, vil den observante leser se at noe av teksten er copy-paste. Det er fordi at om situasjonen har endret seg, så er det til det verre. Her må vi skyte inn – gjennomgående opplever vi kvaliteten på de avgjørelser som fattes som gode. Det er ikke den vi i hovedsak er bekymret for, det er tidsbruken i sakene.

Rettighetsklager skal ifølge tilsynsmyndighetenes saksbehandlingsveileder behandles senest innen tre måneder. Svært ofte kan vi registrere mer enn dobbelt så lang saksbehandlingstid. Dette er rettigheter det kan vise seg at innbyggerne allerede har hatt rett på i svært lang tid. Det kan ha gått ett år fra de opprinnelig søkte om en sykehjemsplass til saken er ferdigbehandlet hos tilsynsmyndighetene.

I tilsynssaker erfarer vi at det kan gå langt over 1 år, i noen tilfeller opp til 2 år eller mer før endelig avgjørelse faller. I saksbehandlingsveilederen er fristen seks måneder.

Etter Ombudets erfaring har både Statens helsetilsyn, Fylkesmannen (Statsforvalteren) og departementet vært kjent med at slik har situasjonen vært i flere år. Skal statsforvalteren være den rettssikkerhetsinstansen Stortinget har bestemt, må politikere nå ta et større ansvar for dagens situasjon.»

Nannestad kommune vurderer -som anbefalt også av DFØ - at embetene og styringsetatene må jobbe enda mer målrettet for å få ned saksbehandlingstiden ved å iverksette varige tiltak. Det vurderes at dette målet best kan løses innenfor dagens geografiske inndeling.

Til spørsmål 6 og 7:

Nannestad kommune vurderer at styringsutfordringer i regionen bør løses i fellesskap for et større område siden beslutninger ett sted har store konsekvenser for andre steder. «Mye henger sammen med alt.» Stordriftsgevinster av å beholde nåværende geografiske innstilling synes å være blant annet innenfor helhetlig styring, miljø og klima, areal og transport, koordinering av kollektivtransporten. Man får et totalt sett bedre – og styrket – oversiktsbilde som vurderes effektivt å kunne gi grunn lag for både bedre - og riktigere – konsekvensanalyser blant annet.

Ved en oppsplitting blir naturligvis fagmiljøene mindre, men de blir fortsatt store i nasjonal

målestokk. Det kan videre tenkes at en oppdeling kan gjøre at man også mister kompetent personell pga. selve prosessen.

Økonomisk så antas at en eventuell re-etablering av gamle geografiske inndelinger for Statsforvalterne vil medføre et underskudd som gjør at de ikke vil være i stand til å opprettholde nåværende nivå på driftsutgifter.

En oppdeling av Viken er beregnet til 310-440 millioner kroner, og det antas å ha gått med betydelige beløp også ved overgang til nåværende geografiske inndeling. Uten å ha noe nærmere beregningsgrunnlag for hvor mye en omstrukturering -på nytt – av statsforvalternes geografiske plassering- vil innebære rent økonomisk, så vurderes det sannsynlig at det vil innebære en vesentlig og høy utgiftspost. Dette er penger som istedenfor kunne ha litt brukt til en fortsatt styrking av fagmiljøer og kompetanse innenfor dagens geografiske inndeling.

Til spørsmål 8:

Forskjeller hva gjelder kultur, økonomi og geografi innad i fylker ble brukt som argument for at enkelte fylker må få skille lag. For Nannestad kommunes del erfares det ikke som spesielt problematisk med regionale kulturforskjeller i Oslo og Viken. Vi er alle en del av Stor-Oslo, og selv om befolkningen i dette området varierer fra storby og større tettsteder til jordbruks-samfunn og småsteder oppleves det ikke hverken store -eller problematiske kulturforskjeller innenfor det aktuelle geografiske området Nannestad er en del av. DFØ påpeker også i sin rapport at sammenslåingen har medført økt kapasitet som igjen har gitt mindre sårbarhet, ført til økt tilgang til faglige diskusjons- og sparringspartnere og større muligheter for spesialisering.

Nannestad kommune ønsker å beholde nåværende geografiske inndeling for statsforvalterne.

Økonomiske konsekvenser:

Ingen merknad

Klima, miljø og naturmangfold:

Ingen merknad